

TE KURA REO KI KĀWHIA

Mai i te 22 ki te 25 o ngā rā o Kohi-tātea i tū ai te kura reo tuatahi a te Taura Whiri mō tēnei tau. I neke atu i te kotahi rau, whā tekau ngā tāngata i tae atu. Ka tino mīharo te Taura Whiri ki tēnei āhuatanga.

Otirā, nā te takaroa o te nuinga ki te rēhita mai, kāore i mōhiotia ka pērā rawa te tokomaha ka tae atu. (Whitu tekau noa iho ngā tāngata i rēhita i mua i te hui.) Nā runga i te pōhēhē kotahi rau nei pea ngā tāngata ka tae atu, 120 noa iho ngā pukapuka i mahia mā ngā tāngata kua rēhita me ngā kaiwhakaako. I te wā e hiahia tonu ana ētahi tāngata ki te rēhita, kua pau kē ngā pukapuka kua whakaritea mō te hui.

Ko te tūmanako o te Taura Whiri mō ngā hui pēnei o muri atu, kia whakamōhio katoa mai ngā tāngata e hiahia ana ki te haere. Mā tēnei e māmā ake ai ngā āhuatanga katoa e pā ana ki te whakahaere i ēnei momo hui.

NGĀ TOHU REO A TE TAURA WHIRI I TE REO MĀORI

I tēnei tau e rua ngā whakamātautau a te Taura Whiri. E rua anō hoki ngā tohu hei whāinga mā te hunga e tono ana.

1) Tohu Kaiwhakamāori: Koia nei te tohu kua roa e whakawhiwhia ana e te Taura Whiri. Mā te whakamātautau kaiwhakamāori e kitea ai tō te tangata matatau ki ngā reo e *rua*, arā, ki te reo Māori me te reo Pākehā. I tēnei tau ka tū te whakamātautau mō te Tohu Kaiwhakamāori ā te 10 o ngā rā o Whiringa-ā-nuku. Ā tōna wā pānuitia ai ngā wāhi e tū ai ēnei whakamātautau, arā, ko ngā wāhi nō reira mai te nuinga o ngā kaitono.

2) Tohu Whakatairanga: E pā ana tēnei tohu ki te matatau o te tangata *ki te reo Māori anake me ōna āhuatanga katoa*, kua ki te reo Pākehā. He rerekē te āhua o tēnei whakamātautau, arā, he whakamātautau-ā-**taumahi**. E whitu ngā taumahi kua whakaritea, arā kotahi mō ia marama atu i Poutū-te-rangi ki te marama o Mahuru. Mā te oti rawa o ngā taumahi katoa ka āhei te kaitono kia whakamātautauria ia ā te marama o Whiringa-ā-

nuku. Ka whakamātautauria te kaitono i runga anō i ngā kaupapa i āta whiriwhirihia, i ata kōrerotia e ia i roto i ngā taumahi.

He wāhanga kōrero anō hoki o ēnei whakamātautau, ā ka whakahaeretia ēnei ki ngā hui e rua kua whakaritea mō ēnei Tohu. Kua tukuna atu ngā kōrero mō ēnei hui ki ngā kaitono mō ēnei tohu e rua e whakarārangi ake nei.

NGĀ KOMITI MĀNGAI TARI KĀWANATANGA

Nō nā tata nei i whakatūria ai ngā Komiti Māngai Tari Kāwanatanga e rua. Ko te tuatahi i whakatūria hei whakahiato kaupapa taikaha e pā ana ki te reo Māori i roto i ngā whakahaere whakaakoranga. Ko Timoti Kāretū rāua ko Kāterina Mataira o te Taura Whiri ētahi o ngā māngai o tēnei Komiti, ā, i tua atu i a rāua ko ngā māngai o te Tāhuhu o te Mātauranga, te Puni Kōkiri Take Māori me te Kaitohu Ohapūtea.

Ko tā te Komiti tuarua, he whiriwhiri me pēhea e hāngai ai ngā whakaakoranga o te motu ki ngā hiahia me ngā awhero o te iwi Māori. Ko ngā māngai o runga i tēnei Komiti, ko Timoti Kāretu o Te Taura Whiri, me o te Tāhuhu o te Mātauranga, te Puni Kōkiri, te Kōmihana o ngā Tari Kāwanatanga, te Kaitohu Ohapūtea, te Minitatanga mō ngā Wāhine, me te Tari Taiohi.

Tērā pea ka puta mai he kōrero wāwāhi tahā mō te penapena pūtea kia whakatairanga nuitia te reo Māori i roto i ngā kura. Ko te kaupapa e kōkiri nuitia ana e te Taura Whiri, me mātua tautoko-ā-moni ngā kura e whakako ana i ngā marautanga katoa ki te reo Māori, arā ko ngā kura kaupapa Māori.

Ā te wā ka whakamōhio whānuitia mai ngā otinga kua puta mai i ēnei Komiti.

*Ko koe ki tēnā, ko ahau
ki tēnei kiwāi o te kete.*